

מדינת ישראל¹

משרד המשפטים

ייעוץ וחקיקה (משפט ציבורי-מינהלי)

ירושלים: י"ח אלול תש"פ
07 ספטמבר 2020
תיקנו: 803-04-2020-000897
סימוכין: 803-99-2020-046588

לכבוד,
ח"כ איציק שמולי
שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
שלום רב,

הנדון: חוות דעת למניעת ניגוד עניינים

על פי כלל 7 לכללים למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים (י"פ התשס"ג, 1136), במקרה של חשש לניגוד עניינים, יש לפעול בהתאם לחוות דעת היועץ המשפטי לממשלה. נוכח הפרטים שמסרת לנו, אבקש לחוות את דעתי, על דעת היועץ המשפטי לממשלה, כדלהלן:

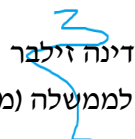
1. במסגרת השאלון שמסרת לידינו, עדכנת כי במסגרת התמודדותך לראשות מפלגת העבודה במהלך הבחירות לכנסת ה-22, קיבלת תרומות בסכומים שונים ממספר גורמים. בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1712 שכותרתה "ניגוד עניינים של נבחר ציבור בגין קבלת תרומה (להלן: **הנחיית היועץ**)", שר אשר קיבל תרומה מגורם מסוים עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים מקום בו הוא יידרש לקבל החלטות העשויות להשפיע על התורם. זאת, בין היתר, במקרים בהם התרומה שניתנה לשר היא בסכום הגבוה מסכום התרומה המקסימלי למועמד מן השורה בפריימריז, כפי שמתעדכן מעת לעת בחוק המפלגות, התשנ"ב-1992, העומד נכון לימים אלה על 11,520 ₪ (להלן: **הסכום הקובע**). יוער, כי במקרה של התמודדות על ראשות מפלגה, כבעניינך, קבלת תרומות בסכום הגבוה מהרף המצוין לעיל היא מותרת על-פי החוק, אך כפי שיפורט, יהיה באמור כדי להביא לחשש לניגוד עניינים.
2. עוד יש להעיר, כי ככלל, קובעת הנחיית היועץ כנקודת מוצא, כי החשש לניגוד עניינים מתקיים ממועד קבלת התרומה ועד תום תקופת הכהונה של הממשלה העוקבת. אולם, במצב הדברים החרג, בו לאחר הבחירות לכנסת ה-22, במסגרתן קיבלת את התרומות בפריימריז, לא הוקמה ממשלה, ובשים לב לסמיכות הזמנים בין הבחירות לכנסת ה-22 וה-23, לעמדתנו החשש לניגוד עניינים שנובע מקבלת תרומה בהתמודדות בפריימריז לכנסת ה-22, חל עד תום תקופת כהונתך כשר בממשלה הנוכחית.

3. על פי המידע שמסרת לנו, בין התורמים שתּרמו לך בהתמודדותך בפריימריז נמנה גם מר ראול סרוגו, המכהן כנשיא התאחדות הקבלנים בוני הארץ (להלן: **התאחדות הקבלנים**), שתּרם סכום של 15,000 ש"ח. בהתאם להנחיית היועץ, בשים לב לסכום התרומה, יש לבחון קיומו של חשש לניגוד עניינים ביחס למר סרוגו. יוער, כי ישנם תורמים נוספים אשר תּרמו לך בסכום הגבוה מהסכום הקובע, אך למיטב ידיעתנו, כפי שנמסר לנו משרדך כי לתורמים אלה אין קשר או ממשקים למשרד.

4. על דרך הכלל, כאשר נבחן קיומו של חשש לניגוד עניינים של בעל תפקיד הנובע מזיקה לקרובו או למקורבו, נבחנים גם עיסוקיו של אותו קרוב. לשם ניתוח הזיקות והחשש לניגוד עניינים המתעורר בנסיבות העניין נציין את הנתונים הבאים: במקרה זה, נמסר על ידך כי הזיקה בינך למר סרוגו היא על בסיס התרומה שניתנה בלבד, ואין ביניכם קשר אישי מעבר לכך. בנוסף, סכום התרומה אינו גבוה באופן יחסי (יוזכר, כי ביחס לתרומה בסך של עד כ- 11,500 ₪ נקבעה חזקה שהיא אינה מעוררת חשש לניגוד עניינים). בנוסף, למשרדך, הכולל גם את זרוע העבודה, ממשקים רבים ומשמעותיים עם התאחדות הקבלנים ועם נושאים אחרים הנוגעים לקבלנים, ונראה שהטלת מגבלה עליך שתמנע ממך עיסוק בהתאחדות הקבלנים, אך ורק בשל התרומה האמורה שהתקבלה ממר סרוגו כאדם פרטי, היא מחמירה באופן שעולה על הנדרש בשים לב לנסיבות העניין. נוכח האמור לעיל, עמדתנו היא כי עליך להימנע מלעסוק בכל עניין שנוגע באופן אישי למר סרוגו ולעסוקו הפרטיים. עם זאת, אין מניעה שתעסוק בעניינים הנוגעים להתאחדות הקבלנים בכלל או לקבלנים בפרט.

5. באשר ליתר התורמים אשר תּרמו לך סכום הגבוה מן הסכום הקובע, שכפי שמופיע באתר מבקר המדינה, מדובר בדוריס ארקין הילד; דבורה פרנסיס; אבי ביתן; אבי רוח; יעקב וסיד כהן; אנדרו גרין;¹ בכל הנוגע לתורמים אלה, נמסר כאמור כי אין להם ממשקים עם המשרד, אך יובהר כי על מנת להימנע ממצב של חשש לניגוד עניינים, בכל מקרה עליך להימנע מלעסוק בעניינים של תורמים אלה, ובכל מקרה של ספק נבקש כי תתייעץ בעניין זה עם הח"מ.

בברכה,

דינה זילבר

משנה ליועץ משפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי)

העתק:

ד"ר אביחי מנדלבליט, היועץ המשפטי לממשלה
מר מתניהו אנגלמן, מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור
גב' רינת וייגלר, היועצת המשפטית למשרד העבודה, הרווחה השירותים החברתיים

¹ <https://statements.mevaker.gov.il/GuarantyDonationPublisher/GuarantyDonationPublisher.aspx>